

De Openbare Lagere School [nu de Peelparel] in Helenaveen

Al zeer snel na de ontginning van het Helena-Veen was er behoefte aan een school voor de kinderen van de Peelarbeiders. Daarvoor hadden de broers van de Griendt en een Carp door de oprichting van de N.V. Maatschappij Helenaveen alle grond in het huidige Helenaveen verworven en dus moest een stuk grond afgestaan worden aan de gemeente Deurne die verantwoordelijk was voor het openbaar lager onderwijs. Daarop zal dan wel de zogenaamde 'Oude School' gebouwd zijn die rechts achter in de tuin van het schoolhuis stond. De Gouden Helm is de opvolger van deze oude school.

10 Rond 1915 werd de nieuwe school gebouwd aan de andere kant van de straat.
In 1925 werd de school verbouwd, waarvan een bestek en tekeningen bewaard gebleven zijn.

15 De **meisjesschool** was een school van zusters, die achter het huis van het Hoofd der School stond om de hoek langs de Helenavaart.
De O.L.S. stond ook open voor meisjes, maar in de praktijk gingen bijna alle meisjes naar de katholieke meisjesschool. Van deze school zijn geen documenten aanwezig in het archief RHC te Eindhoven. Alleen de namen van enkele zusters zijn te vinden in het archief van de Maatschappij Helenaveen, als de zusters behoefte hebben aan
20 bijvoorbeeld brandstof.

Schoolhuis, van de Kerkhoff, Oostenrijkse woning

25 De geschiedenis van de huidige "Peelparel" kan niet los gezien worden van het schoolhuis, de gemeentewoning waarin J.P. van de Kerkhoff met zijn talrijk gezin én daarna de grootouders van de auteur gewoond hebben van 1922 tot en met 1950. Daarna, na 1950, is het huis uitgebreid met een vleugel en werd het klooster van de zusters. En weer later is het huis in particuliere handen overgegaan.

Zie hiervoor ook

http://www.theelen.info/%5B20110511%5D_schoolhuis_te_Helenaveen.pdf

30 Na zijn pensionering is in 1923 J.P. van de Kerkhoff met zijn gehele gezin naar de Verenigde Staten geëmigreerd, het verslag van de reis en zijn eerste indrukken zijn te lezen op

http://www.theelen.info/%5B19230901%5D_brieven_uit_Tiffin_door_J.P._van_de_Kerkhoff.pdf

35 en is er op de website www.theelen.info nog meer over deze grote stap in het leven van een gepensioneerd hoofd der school te lezen.

40 Enige notities uit 1950 over de school, o.a. het vertonen van films, vinden we in de agenda van meester Theelen, die bewaard is gebleven. Het was voor hem een gedenkwaardig jaar: hij trouwde in het voorjaar met zijn huishoudster die al sinds 1926 in huis woonde, het moest verhuizen naar een kleinere woning, en zijn gezondheid werd duidelijk minder. De perikelen rondom de bouw van de Oostenrijkse woning en de gevolgen van de achteruitgang in gezondheid zijn te lezen op

http://www.theelen.info/%5B19510101%5D_Oostenrijkse_woning_te_Helenaveen.pdf

45

Geschiedenis in zeer kort bestek

Volgens de verzamelde gegevens waren er tussen circa 1860 en 1950 drie hoofden der school die ieder dus heel lang in Helenaveen gewoond hebben. Hoe verder terug in de tijd hoe minder we weten over het onderwijs en de personen.

50 Waarschijnlijk was er in de begindagen maar één enkele onderwijzer, maar het is duidelijk dat na 1900 er meer leerkrachten waren. Het grote gezin van de Kerkhoff woonde in de schoolwoning, maar daar hebben ook leerkrachten ingewoond.
Waarschijnlijk was er wel een groot verloop, wat wellicht ook te verklaren is door de geïsoleerde ligging van Helenaveen.

55

In ieder geval is de onderwijzer van het eerste uur **Clement** of **Clemens d'Haene**. Wellicht niet toevallig kwam hij uit 's-Hertogenbosch waar hij ook op 15 mei 1858 trouwde met Maria Elisabeth van Weert. Veel sporen heeft hij verder niet nagelaten, maar in de kranten komen we zijn naam een paar keer tegen, zie hieronder.

60 Geboren in Den Bosch op 1 augustus 1927 en zijn echtgenote op 23 juni 1826.
Uit de sporadische berichten zou je kunnen opmaken dat hij na enkele jaren Helenaveen terug ging naar Den Bosch en later weer naar Helenaveen. Het is niet bekend waar d'Haene na zijn pensionering is gaan wonen.

65 D'Haene blijft tot 1881 in Helenaveen, en wordt dan opgevolgd door **Jan Peter van de**

- Kerkhoff**, een zoon van de burgemeester van Tongelre. Hij trouwt in Deurne-Helenaveen en is tot 1921 daar woonachtig. Bij zijn pensionering moet hij het huis verlaten en gaat in Helmond wonen. Dan al heeft hij pogingen ondernomen om zich met zijn gezin te voegen bij de al in Amerika verblijvende kinderen. Pas in de zomer van 1923 wordt hij
70 toegelaten en gaat per schip en trein naar Tiffin, Ohio, waar hij nog wel ongeveer 20 jaar gewoond heeft. Hij en zijn vrouw overlijden er op hoge leeftijd.
- De auteur denkt dat van de Kerkhoff degene is geweest die de artikeltjes heeft geschreven die in die periode in de verschillende kranten zijn verschenen. Vanuit Tiffin schrijft hij meerdere uitgebreidere artikelen in *De Zuidwillemsvaart*,
75 blijkbaar had hij daarmee goede contacten gehad.
- Van de Kerkhoff haalt de krant én de notulen van de vergadering van de Maatschappij Helenaveen vanwege zijn spaarplan. De directeur van de Blocquery ondersteunt dit initiatief.
- 80 Als van de Kerkhoff in de herfst 1921 met pensioen gaat, lijkt er korte tijd geen hoofd der school te zijn geweest. Pas in november wordt uit 3 sollicitanten Leo Theelen benoemd. Hij heeft dan al 10 jaar ervaring als onderwijzer in meerdere dorpen in Midden-Limburg, en zijn vrouw Cecilia Mertens is zelfs zelf al 10 jaar onderwijzeres en hoofd der school geweest aan de meisjesschool van Baarlo.
- 85 Leo Theelen werkte nog maar enkele weken aan de school van de kom in Venray, als hij solliciteert naar de functie in Helenaveen.
- Hij wordt verplicht tuinbouw-cursussen te geven en moet zelf ook wat cursussen volgen, zoals die voor bijenhouder. Ook daarin geeft hij dan later les.

90

Aantal schoolkinderen in Helenaveen

95	31 dec 1863	Openbare scholen te Helenaveen	36 M.	37 V.
	31 dec 1864	Openbare scholen te Helenaveen	36 M.	34 V.
	31 dec 1865	Openbare scholen te Helenaveen	44 M.	34 V.
100	31 dec 1879	Openbare scholen te Helenaveen	36 M.	30 V.
	31 dec 1881	Openbare scholen te Helenaveen	22 M.	26 V.
	31 dec 1882	Openbare scholen te Helenaveen	37 M.	44 V.
105	31 dec 1883	Openbare scholen te Helenaveen	39 M.	34 V.
	31 dec 1884	Openbare scholen te Helenaveen	46 M.	2 V.
	31 dec 1884	Helenaveen is er bijgekomen [betreft bewaarschool]		
110	31 dec 1884	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	47	leerlingen
	31 dec 1885	Openbare scholen te Helenaveen	52 M.	3 V.
	31 dec 1885	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	36	leerlingen
115	31 dec 1886	Openbare scholen te Helenaveen	44 M.	3 V.
	31 dec 1886	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	49	leerlingen
	31 dec 1887	Openbare scholen te Helenaveen	70 M.	4 V.
	31 dec 1887	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	50	leerlingen
120	31 dec 1888	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	50	leerlingen
	31 dec 1888	Openbare scholen te Helenaveen	69 M.	5 V.
	31 dec 1889	Openbare scholen te Helenaveen	71 M.	5 V.
125	31 dec 1889	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	60	leerlingen
	31 dec 1890	Openbare scholen te Helenaveen	63 M.	3 V.
	31 dec 1890	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	61	leerlingen
130	31 dec 1891	Openbare scholen te Helenaveen	71 M.	5 V.
	31 dec 1891	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	62	leerlingen
	31 dec 1892	Openbare scholen te Helenaveen	63 M.	0 V.
	31 dec 1892	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	57	leerlingen
135	31 dec 1893	Openbare scholen te Helenaveen	73 M.	0 V.
	31 dec 1893	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	78	leerlingen
	31 dec 1894	Openbare scholen te Helenaveen	73 M.	0 V.
140	31 dec 1894	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	80	leerlingen
	31 dec 1895	Openbare scholen te Helenaveen	97 M.	0 V.
	31 dec 1895	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	68	leerlingen
145	31 dec 1896	Openbare scholen te Helenaveen	101 M.	0 V.
	31 dec 1896	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	88	leerlingen
	31 dec 1897	Openbare scholen te Helenaveen	105 M.	0 V.
	31 dec 1897	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	87	leerlingen
150	31 dec 1898	Openbare scholen te Helenaveen	102 M.	4 V.
	31 dec 1898	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	84	leerlingen
	31 dec 1899	Openbare scholen te Helenaveen	88 M.	2 V.
155	31 dec 1899	Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen	76	leerlingen
	31 dec 1902	Openbare scholen te Helenaveen	102 M.	7 V.

Naspeuringen naar Leo Theelen en Cecilia Mertens: O.L. School te Helenaveen

	31 dec 1902	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	83	leerlingen
160	31 dec 1903	Openbare scholen te Helenaveen	100 M. 5 V.		
	31 dec 1903	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	78	leerlingen
	31 dec 1904	Openbare scholen te Helenaveen	97 M. 4 V.		
165	31 dec 1904	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	73	leerlingen
	31 dec 1905	Openbare scholen te Helenaveen	121 M. 8 V.		
	31 dec 1905	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	92	leerlingen
	31 dec 1906	Openbare scholen te Helenaveen	126 M. 6 V.		
170	31 dec 1906	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	83	leerlingen
	31 dec 1907	Openbare scholen te Helenaveen	133 M. 7 V.		
	31 dec 1907	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	98	leerlingen
175	31 dec 1907	De Bijzondere Bewaarschool in Helenaveen verbouwd. Kosten voor de gemeente f2000.-			
	31 dec 1908	Openbare scholen te Helenaveen	128 M. 3 V.		
	31 dec 1908	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	107	leerlingen
180	31 dec 1909	Openbare scholen te Helenaveen	128 M. 3 V.		
	31 dec 1909	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	107	leerlingen
	31 dec 1910	Openbare scholen te Helenaveen	116 M. 4 V.		
185	31 dec 1910	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	100	leerlingen
	31 dec 1911	Openbare scholen te Helenaveen	122 M. 6 V.		
	31 dec 1911	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	81	leerlingen
	31 dec 1912	Openbare scholen te Helenaveen	117 M. 6 V.		
190	31 dec 1912	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	85	leerlingen
	31 dec 1913	Openbare scholen te Helenaveen	115 M. 6 V.		
	31 dec 1913	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	88	leerlingen
195	31 dec 1914	Openbare scholen te Helenaveen	122 M. 6 V.		
	31 dec 1914	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	79	leerlingen
	31 dec 1915	Openbare scholen te Helenaveen	82 M. 5 V.		
200	31 dec 1915	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	80	leerlingen
	31 dec 1916	Openbare scholen te Helenaveen	86 M. 3 V.		
	31 dec 1916	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	?	leerlingen
	31 dec 1917	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	63	leerlingen
205	31 dec 1918	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	?	leerlingen
	31 dec 1919	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	?	leerlingen
210	31 dec 1920	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	46	leerlingen
	31 dec 1921	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	44	leerlingen
	31 dec 1922	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	54	leerlingen
215	31 dec 1923	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	54	leerlingen
	31 dec 1924	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	49	leerlingen
220	31 dec 1925	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	50	leerlingen
	31 dec 1926	Bijzonder lagere meisjesschool	Helenaveen	50	leerlingen

Naspeuringen naar Leo Theelen en Cecilia Mertens: O.L. School te Helenaveen

225

31 dec 1927 Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen 50 leerlingen

31 dec 1928 Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen 50 leerlingen

31 dec 1929 Bijzonder lagere meisjesschool Helenaveen 52 leerlingen

Onderwijzers en onderwijs in Helenaveen

- 230 31 december 1859 de eerste onderwijzer van Helenaveen werd Clemens d'Haene.
- 7 maart 1861 [betreft 's-Hertogenbosch]
17. Aan de orde is 2e. de benoeming van hulponderwijzers.
Als 2de hulponderwijzer aan de school waar gewoon kosteloos onderwijs gegeven wordt,
235 wordt benoemd F. v. d. Hagen met 10 stemmen zijnde 1 op A. L. Vaes uitgebragt.
Daarna wordt besloten C. d'Haene als 1en en J. C. Boeren als 3den hulponderwijzer aan
genoemde school; W. J. Roozenboom als 1en en H J. Paulus als 2den hulponderwijzer aan
de school van den heer Balsem te behouden. [...]
- 240 16 februari 1868 Op 14 Jan. jl., is door C. D'haene, te Helenaveen, gemeente Deurne,
aan het adres van den heer C. A. Knulle Pz., R.-K. pastoor te Obdam (Noordholland),
verzonden een ongefrankeerde brief, inhoudende een bankbiljet, groot f25, n°. 6534,
Litt. G. G., welke brief niet aan zijn adres is bezorgd. De officier van justitie te
Eindhoven verzoekt opsporing, aanhouding en berigt.
- 245 1 jan 1869 De werken van Vondel door mr J. van Lennep
Haene, (C. D.) Hoofdonderwijzer, te Helenaveen
- 250 1 april 1873 Extract uit de Notulen van de Algemeene Vergadering van Heeren
Aandeelhouders in de Maatschappij [to]t ontginning en verveening der Peel genaamd
"Helenaveen"
gevestigd te 's Hertogenbosch dingsdag den 1 April 1873
Wordt voorgesteld het Bestuur de magtigen zoo noodig over te dragen aan de gemeente
Deurne circa ½ hectare grond waarop School en onderwijzerswoning gebouwd zijn en een
255 stukje grond voor Algemeene begraafplaats ter grootte als ?dig zijn zal.
bij stemming wordt met 29 tegen 6 stemmen het Bestuur hiertoe gemagtigd.
- 31 december 1881 ontslag van onderwijzer Clemens d'Haene, zonder pensioen, naar
verdienste
- 260 31 december 1881 als onderwijzer benoemd J. van de Kerkhoff
- 6 mei 1890 **NEDERWEERT**. Tot onderwijzer aan de openbare school te Ospel is met 1
October benoemd de heer A. Smeets, thans als dusdanig te Helenaveen.
- 265 21 jun 1890 **NEDERWEERT**. Tot onderwijzers te Ospel en Leveroy zijn benoemd de heeren
A. Smeets en J. Lenaerts, respectievelijk te Helenaveen en te Stramproy. Vroeger werd
hunne benoeming gemeld, ofschoon ze eerst Dinsdag door den gemeenteraad zijn
aangesteld.
- 270 11 september 1890 HELENAVEEN. Met primo October komt hier de betrekking van
onderwijzer aan de openbare school open door 't aanstaand vertrek van den
tegenwoordigen titularis, die benoemd is aan de school te Ospel. Vóór 20 Sept. moeten
de stukken ingezonden worden aan den Burgemeester van Deurne en Liessel. Helenaveen,
275 voor negentienden uit Katholieken bestaande, bezit eene zusterschool, welke even als
de openbare school gemeenschappelijks met de gemeente Helden.
- 16 oktober 1890 Benoemd: te Deventer tot onderwijzeres Mej. W. H. Rodenhuis, aldaar;
tot onderwijzers T. Aalpol, aldaar, en M. Vrijburg, te Tzum; - tot onderwijzeres te
280 Vriescheloo Mej. J. Scheltema, te Groningen; - tot onderwijzer aan de huisvlijtschool
van het dep. Koog en Zaandijk der Maatsch. tot Nut van 't Algemeen M. Woerdema, ond.
te Zaandijk; - tot onderwijzer te Helenaveen (N. Br.) J. v. d. Hout, te Haarsteeg; -
tot onderwijzer aan de school voor Geref. onderwijs te Nichtevecht R. Faber, ond. te
Breukelen.
- 285 24 februari 1892 **Benoemd**: [...] tot onderwijzer te Liesel (N.-B.) De Pony, te
Venraai; - tot id. te Helenaveen (N.-B.) Verlaak, te Weert; [...]
- 290 25 maart 1893 - Met ingang van 1 April zal de heer R?, vroeger onderwijzer aan de
stadschool, thans te Helenaveen, wederom aan de school te Hushoven alhier, zijne
taak aanvaarden.
- 28 mei 1894 De maatschappij "Grientsveen" heeft besloten eene school te bouwen voor

de kinderen harer arbeiders te Helenaveen.

295

6 november 1894 **Nadere oproeping van Onderwijzers.**

Op eene jaarwedde van f600.- worden gevraagd: TWEE ONDERWIJZERS, aan de openbare scholen dezer gemeente, als een te LIESSEL en een te HELENAVEEN.

Stukken in te zenden aan den Burgemeester van *Deurne en Liessel* vóór 20 November e.k.

300

1 december 1894 Voordrachten voor onderwijzers te Helenaveen: H. W. A. Suring, te Uden; [...]

305

18 december 1894 **Melick**, 14 dec. Naar wij vernemen, is de heer P. H. Wuts, onderwijzer alhier, als zoodanig benoemd te Helenaveen, op een jaarwedde van 600 gulden.

Ofschoon wij den heer Wuts ongaarne onze gemeente, zijne geboorteplaats, zien verlaten, mogen wij hem toch met deze benoeming en verbetering van positie gelukwenschen.

310

1 december 1894 - id. voor onderwijzer te Deurne: H. A. W. Suring, te Uden; P. J. Lichtenvelde, te Mook; W. H. Nouwen, te Weert; P. J. H. Römkens, te Vaals; P. H. Wuts, te Herkenbosch; P. A. Andriessen, te Tegelen; M. Hendrikx, te Venray ; - id. te Helenaveen: H. W. A. Suring, te Uden; P. H. J. Römkens, te Vaals; P. H. Wuts, te Herkenbosch; M. Hendrikx, te Venray.

315

22 maart 1898 **Sparen op school. Helenaveen.** Het hoofd der school alhier, de heer J. P. v. d. Kerkhoff, heeft sedert een tiental jaren aan zijne school een spaarbank verbonden. Het doel, dat hij zich met de oprichting voor oogen stelde, was voornamelijk de snoepzucht der kinderen tegen te gaan, de spaarzaamheid te bevorderen en door dit voorbeeld ook de ouderen aan te moedigen te sparen. Immers de verdiensten der plattelands bevolking alhier, zijn, dank der Maatschappij "Helenaveen" daar ter plaatse, niet gering te noemen. En in zijn streven om het sparen aan te kweeken, vindt het hoofd der school sedert een drietal jaren de krachtige medewerking van [den Heer J. C. v. d. Blocquery] den directeur der [//] maatschappij "Helenaveen". Deze schenkt namelijk aan iederen leerling der school, die gedurende ten minste 3 maanden geen enkele maal de school verzuimt, een bedrag van 50 cent, met bepaling, dat dit op de Rijks-Postspaarbank moet worden belegd.

320

325

Dank zij dezen vrijgevigigen maatregel, is het schoolverzuim in den laatsten tijd aanmerkelijk verminderd.

330

4 april 1898 **Onderwijzer**

De directeur zegt dat de onderwijzer van de Kerkhoff die vroeger wel eens een sociale rol gespeeld heeft, die schijnt te hervatten.

335

Een jongen, Weyer, zelf langzaam, had een brochure geschreven ?? die wat de ?? terug betrof nogal aardig was, daar voor het overige niets dan klachten en hiervoor des tegen waartegen er lopen z?gen van de vroegeren toestand. Het n? ? is dat deze jonen zijn brochure aan den directeur overhandigde op raad van den onderwijzer.

340

Eenige tijd later ontving de directeur van de directeur der P??bank een dankbetuiging dat hij het sparen op school zoo aanmoedigde, en hierom onderzoek een artikel op een onderscheiden dan a ? dergelijke zaak, hetgeen de directeur ? aangenaam en d?dr om door ? het werk moet gaan van dien gelden onderwijzer, niet begrijpen dat dit ? ? handelwijze te zijn en is.

345

Naderhand met het medegedeelte zegt de heer van Lanschot het ook ? prijzenswaardig te vinden dat de directeur het schoolbezoek en het sparen zoo aanmoedigt. Hij heeft nl. 050 aan ene jarigen beloofd die in een maand tijd zijn school niet verz?te, mits goed op de ?aan bank geplaatst met ? daar deze gratificatie t? men nogal lang lopen, ruim 100 gld in een jaar, een bewijs mag ? van hun goede werking. stelt de heer van Lanschot voor dat ? zaak voortaan van de Mij zal uitgaan dit is zeker uit belang hij heeft eene ontwikkelde bevolking te krijgen. dit voorstel wordt aangenomen.

350

19 januari 1899 **Deurne**, 20 Jan. Met genoegten lazen we in Helmondsch Weekblad eene oproeping voor een tweeden onderwijzer aan de openbare lagere school te Helenaveen. Ofschoon we volstrekt niets willen afdingen op de goede bedoelingen van het Gemeentebestuur, hadden we toch liever gezien, dat aan die oproeping meer publiciteit ware gegeven, door ze te plaatsen in eene schoolcourant, die in handen komt van alle onderwijzers. Desniettemin hopen we, dat er zich voor het aanvangssalaris van f500, met vooruitzicht dus op verhooging, één of meer sollicitanten zullen laten vinden. Iedereen, die bekend is met den gunstigen financieelen toestand der gemeente Deurne,

355

360 zal moeten toegeven, dat deze gemeente een eldorado kan zijn voor de onderwijzers, hetgeen ze, voor zoover ons bekend, ook werkelijk is.

14 november 1901 GRIENDTSVEEN. De openbare lagere school alhier is gereed, en de banken eveneens. Het geheel ziet er lief uit en maakt een goeden indruk.
365 Nu nog een derde leerkracht aangesteld en het onderwijs kan zijn geregelden gang staan. De oproeping is reeds geschied. Er hebben zich 4 kandidaten aangemeld, wier namen we hier alphabetisch laten volgen:
Coonen te Echt, Craanen te Belfeld, Van Lierop te Helenaveen en Zeegers te Blitterswijk.

370 18 juni 1902 Benoemd: tot hoofd der school te Nieuw-Buinen (Dr.) H. Visser, onderw. te Appingedam; - tot onderwijzer te Liessel (gem. Deurne, N.-Br.) F. O Goevaers, te Heibloem, en H. J. Nienhuis, te Winterswijk; te Helenaveen (gem. Deurne) A. Smits, te Joure; - tot onderwijzer te Borger (Dr.) J. Benus, te Nieuwe-Pekela; - tot onderwzger te Delft Jb. Boor Kz., te Huizen; - tot onderwijzer aan de bijzondere school
375 Hofjesstraat, te Vlaardingen, J. Spanjersberg, aldaar; - tot onderwijzer aan de chr. school te Franeker H. Simonides, te Wouterswoude.

15 september 1904 Examen Hoofddakte.
380 9 en 10 September [...] A. Smits, Helenaveen; [...]

24 december 1904 HELENAVEEN. De heer A. J. Mertens, onderwijzer aan de o. l. school alhier is met ingang 1 Januari benoemd tot onderwijzer aan de bijzondere school van het Sint Aloysiusgesticht "Heibloem" Heythuizen.

385 29 december 1904 Voordracht: voor onderwijzer A. Smits, te Helenaveen.

1 mei 1905 Toon Mertens - een oudere broer van Cecilia Mertens, echtgenote van het latere hoofd der school - werkt enkele maanden in de school te Helenaveen onder het
390 toenmalige hoofd der school van de Kerkhoff als hulponderwijzer. Hij woont in bij de familie van de Kerkhoff (mei tot december 1905).

23 augustus 1911 H.J. Bronnenberg, Helenaveen: hoofddakte

395 16 augustus 1912 *Akte-examens Tuinbouwkunde L. O. Wapeningen*. Geslaagd de heeren. L. Arts. Tilburg; F. J. Bevort, Berg en Dal; J. H. Bons, Bennekom; E. Boonstra, Amsterdam; A. Bijlsma, Molkwerum; J. A. Ni?lesen, Malden bij Nijmegen; G. Roeffen, Mook-Middelaar; A. J. v. Roosmalen, Helenaveen; Sj. G. Veenstra. Oudewoude (Fr.)
400 Afgewezen 5 kandidaten.

6 mrt 1913 **Helden**. Volgens de statistiek van het lager onderwijs [...] Verder werd het onderwijs te Helenaveen gevolgd door 43 j. en 34 m. uit deze gemeente en was 1 j. leerling der openb. school te Meijel.

405 5 september 1914 **Herten**. Tot onderwijzeres aan de openbare school te Helenaveen is benoemd mejuffr. W. van Brunschot, alhier.

13 oktober 1914 **Meijel**. Aan den heer H. Snijders te Neerkant bij Meijel laagste inschrijver bij gehouden aanbesteding tot bouwen van eene O. L. School te Helenaveen
410 gemeente Deurne is dat werk opgedragen.

16 juli 1915 **Examens hoofddakte**. Breda. Geëxamineerd 13 kandidaten, geslaagd ... J. H. Govaerts, Helenaveen, L. J. Bastiaansen, Sprundel, [...] [L.J. Bastiaansen is de vader van Riet Bastiaansen, echtgenote van Jerome Theelen. LTh]

415 7 juli 1917 **Adhaesie-betuiging**. Ondergeteekenden betuigen hun volle instemming met het artikel van M. R. Teijssen in *Het Centrum* van Donderdag 14 Juni j.l. en besluiten de candidatuur Bulten zoo krachtig mogelijk te steunen. A. J. v. Roosmalen, Helenaveen; Chr. Goevaers, Liessel; P. J. v. Driel, Vlierden; J. Roefs, Liessel; Leo
420 J. v. Lierop, Liessel; (en vele anderen)

24 juli 1917 **Wie is onze man?**
Sympathiebetuigingen voor de candidatuur van den heer G. Bulten.
Amsterdam...

425 F. Lecluse, Hoofd der O. L. School Kessel (L.), G. H. H. Eggels, Onderwijzeres O. L.

Naspeuringen naar Leo Theelen en Cecilia Mertens: O.L. School te Helenaveen

School Kessel, Chr. Jillekens, Ond. O.L. School Kessel.

Uit Horst, dorp: H. Veller, J. G. van der Beuken, G. Hermsen, Aug. Claessius, Mej. F. J. Maas.

430 Uit Griendtsveen: A. L. Hoefnagels, P. J. Hoefnagels, H. H. Verwijlen, C. J. Hoefnagels.

Uit America-Horst: J. H. Hendriks H. de Sch, P. F. Doenssen, H. H. Hendriksen.

Uit Meterik-Horts: H. Janssen, M. C. I. Peeters.

Uit Sevenum: P. Ant. Driessen, H. A. Rijne, G. Janssen, Th. F. Meurs.

435 24 augustus 1918 Examen Hoogduitsch l.o. H.J. Bronneberg, Helenaveen

30 maart 1920 HELENAVEEN. De heer F. Hornickx, land- en tuinbouwkundige alhier, is benoemd tot directeur der nieuw opgerichte R.K. Winterlandbouwschool te Raalte, Overijssel.

440 14 feb 1920 Het gezin van de Kerkhoff doet een aanvraag voor paspoorten voor de V.S.A.

Aanvragers zijn: J.P., Marianna van Heesch, Anta Wilha, Anna Elisa, Als Sebs, Hendr. Johs, Jos Als Ma

445 13 aug 1920 M. N. Stokkermans, Neerkant-Deurne, Engelsch l.o.

22 jan 1921 Het gezin van de Kerkhoff vraagt (voor de tweede keer) paspoorten aan voor de Verenigde Staten; het betreft Johannes Peter, Marianna van Heesch, Jozef Alfonsus Maria, Anna Elisabeth, Aloisius Sebastianus, Antonia Willebrorda, Maria Magdalena Mathea, Antonius Cornelis Hyacint. Tevens Francis Koppens uit Zeilberg op 25 januari.

455 28 april 1921 **Brief van Leo Theelen aan de burgemeester van Venray**
Aan den Heer Burgemeester van Venray
Edelachtbare heer

460 Naar aanleiding eener advertentie, waarin oproeping tot onderwijzer te Venray (kom) neem ik de vrijheid U Edelachtbare beleefd te verzoeken me mede te delen, of er te Venray een geschikte onderwijzerwoning disponibel is van gemeenteweg, zoo nee of U Edelachtbare zou meenen, dar er kans bestaat, die van particuliere zijde te kunnen betrekken.

Ondergeteekende wil n.l. dezen zomer in 't huwelijk treden en solliciteert dientengevolge enkel daar, waar geschikte woning te vinden is.

465 Ik ben in het bezit van:

acte als hoofdonderwijzer,
acte vrije- en ordenoefeningen der gymnastiek
diploma A als leider van lichaamsoefeningen
diploma als spelleider

470 acte schoonschrijven middelbaar onderwijs,
terwijl ik dit jaar examen hoop te doen voor teekenen L.O.

Ondergetekende heeft gemeend U Edelachtbare van een en ander op te hoogte te mogen stellen, om zich eenigszins kenbaar te maken.

475 In de hoop een klein antwoord van U Edelachtbare te ontvangen - dat in de lijn van mijn wenschen ligt - noem ik mij van U Edelachtbare met de meeste hoogachting
de div. dienaar

L.H.H.Theelen

Adres:

480 L. Theelen
Hoofdonderw. 1e O.L. School
Nederweert
Nederweert, 28 April 1921.

485 29 april 1921 **Bijna onleesbaar antwoord van de burgemeester van Venray**
Venray, 29 April 1921
Onderwijsaangelegenheden

490 Naar aanleiding van uw schrijven dato 28 dezer deel ik u mede, dat u geen g.. binnen enkele weken nadat de in Venray ? ? een woning ? kunnen huren en de woningvereniging St. Oda ? heeft woningen en verschillende ? en zal ik er voor zorgen, dat er eerst vrijkomende woning in het ? dat u wenscht voor u gereserveerd

wordt.

De huur? zijn reeds van af f 3.80 per week ik denk dat u wel zoudt kunnen slagen voor ruim f 5 per week voor een woning ? beslist betere tijden.

495 Indien u wil solliciteeren nodig ik u uit uwe stukken spoedig in te zenden.

De Burgemeester van Venray

Den Heer L. Theelen

Hoofdonderwijzer

500 1e O.L School

Nederweert

6 mei 1921 **Sollicitatiebrief van Leo Theelen naar een betrekking te Venray:**

Aan den Heer Burgemeester te Venray

505 Edelachtbare Heer,

Ondergeteekende,

Theelen, Leonardus, Henricus, Hubertus,

510 heeft de eer te solliciteeren naar de betrekking van onderwijzer aan de O.L. School te Venray (kom) , onder overlegging der navolgende stukken:

1. Staat van dienst,

2. Acte als hoofdonderwijzer,

3. Bewijs van goed zedelijk gedrag,

4. Acte vrije- en ordenoefeningen,

515 5. Acte schoonschrijven middelbaar onderw[ijs]

Tevens kan ik U mededeelen, dat ik in 't bezit ben van diploma A-leider van lichaamsoefeningen en diploma als spelleider.

Nadere inlichtingen, zoowel mondeling als schriftelijk zal ondergeteekende desgewenscht gaarne verstrekken.

520 Hoogachtend van

Uedelachtbare den dienstw. din

L.H.H.Theelen

Adres:

525 L. Theelen

Hoofdonderwijzer

Nederweert.

Nederweert, 6 Mei 1921.

530 Staat van dienst

1. Van 1 November 1911 tot 16 April 1918 onderwijzer afd. O.L. School te Kelpen (Grathem)

2. van 16 April 1918 tot heden onderwijzer afd. O.L. School te Nederweert (Dorp)

Op beide plaatsen was hoofd der school de Hr. A.J. Mertens, thans nog te Nederweert

535 L.H.H.Theelen

14 mei 1921 GEMEENTE VENRAY

Onderwijsaangelegenheden

Venray, 14 Mei 1921.

540 Naar de betrekking van onderwijzer in deze gemeente solliciteert o.m. de heer Leonardus Henricus Hubertus Theelen, thans werkzaam aan de o.l.school te Nederweert (Kom), hoofd de heer A.J. Mertens.

Ik veroorloof mij, U beleefd te verzoeken, mij wel omtrent dien sollicitant te willen inlichten, meer omtrent zijn gedrag in en buiten de school, zoowel op godsdienstig,

545 zedelijk als maatschappelijk gebied, zijn karakter, plichtsbesef en toewijding, politieke richting en wat verder van belang kan zijn om mij een juist oordeel omtrent dien sollicitant te doen vormen. Indien sollicitant gehuwd of verloofd is, zoude ik mede gaarne eenige inlichtingen omtrent gezin of verloofde vernemen.

Kan volgens Uwe meening sollicitant onvoorwaardelijk worden aanbevolen als mede-opvoeder der Katholieke jeugd?

550 Uw antwoord zie ik gaarne, kan het zijn spoedig tegemoet. Bij voorbaat zeg ik u dank voor de door U te nemen moeite.

Typ. K. De Burgemeester van Venray,

Coll:

555

Aan

den ZeerEerw.Heer Pastoor

te

NEDERWEERT.

560

16 mei 1921 **Antwoord op de brief en achterkant van 14 mei door de pastoor van Nederweert**

LS [?]

565

De persoon in kwestie is onder elk opzicht onvoorwaardelijk recommendable.
Hij is verloofd met Cécile Mertens, onderwijzeres te Baarlo
Met elke achting

Leon Veltmans
pastoor

Nederweert 16 Mei 1921

570

23 mei 1921 GEMEENTE NEDERWEERT.

NEDERWEERT, 23 Mei 1921.

Onderwijsaangelegenheden.

575

Ingevolge Uw schrijven d.d. 14 Mei j.l. No 540/54, heb ik de eer U te berichten, dat de heer L.H.H.THEELEN, thans onderwijzer aan een openbare lagere school alhier, bekend is als goed onderwijzer. Zijn gedrag, toewijding, plichtsbefef en optreden zijn uitstekend; hij is zeer beschaafd en goed van karakter. Zijn omgang met het hoofd der school, zijn collega's en kinderen laat niets te wenschen over. Zijn optreden tegenover geestelijk en wereldlijk gezag zijn correct.

580

Sollicitant kan ik onvoorwaardelijk aanbevelen voor de door hem begeerde betrekking en ik acht hem hiervoor in alle opzichten geschikt.
Eigenschappen, die zijn benoeming minder wenschelijk zouden maken, zijn mij niet bekend.

De Burgemeester van Nederweert

585

Aan

den Heer Burgemeester te [Venray]

14 juni 1921 **Vergadering van het gemeentebestuur van Venray**

590

Openbare vergadering van den Raad der gemeente Venray, gehouden op Dinsdag 14 Juni 1921, des voormiddags elf uur.
[...]

Benoeming onderwijzers te Leunen en Venray (kom)

595

Thans komt aan de orde de benoeming van drie onderwijzers aan de O.L. School te Venray (kom).

De Voorzitter deelt mede dat voor de vacature van A. H. Janssen op de voordracht zijn geplaatst de heeren L.H.H. Theelen te Nederweert; J.J. van Heyster te Venray, C.H. Hendrickx te Swalmen; in de volgorde zooals ze zijn aangegeven;

600

Na de stemming blijkt dat op L.H.H. Theelen 11 en op J.J. van Heyster 1 stem is uitgebracht, zoodat L.H.H. Theelen is benoemd tot onderwijzer aan de OL. School te Venray.

[In geheime deel wordt gepraat over de aanvaardbaarheid van een vrouwelijke leerkracht, te weten mej. J. Esser te Leunen.]

605

11 juli 1921 archief gemeente Nederweert (bezoek op 18 oktober 2006)
Aan den Raad der Gemeente Nederweert.

Ondergetekende Theelen, Leonardus, Henricus, Hubertus, onderwijzer aan de O.L. School te Nederweert (Dorp) heeft de eer Uw Edelachtbaar College beleefd te verzoeken, hem ontslag te verleen en uit zijn tegenwoordige betrekking tegen 1 September 1921.

610

Mag ondergeteekende met beleefden aandrang dien datum verzoeken, met het oog op zijn voorgenomen huwelijk eind Augustus. Ik ben, Edelachtbare Heeren Uw dw. dn.

L.H.H.Theelen

Nederweert, 11 Juli 1921

615

4 augustus 1921 "EEN 17-JARIG ONDERWIJZER. Op de vragen van den heer Van Ravesteijn betreffende het uitreiken van de acte van bekwaamheid als onderwijzer aan een 17-jarige antwoordde de Minister van Onderwijs, dat aan den candidaat N van Dijk de acte uit billijkheidsoverwegingen uitgereikt is, omdat te zijnen aanzien de vergissing eerst werd ontdekt nadat hij zoowel het schriftelijk als het mondeling examen met goeden uitslag had afgelegd.

620

Ten aanzien van de twee andere candidaten is de vergissing ontdekt dadelijk na het schriftelijk examen, zoodat zij nog van het afleggen van het mondeling gedeelte van dit examen konden worden uitgesloten."

625 1 oktober 1921 **Ontwerp-regeling voor de lagere Land- en Tuinbouwscholen**
Door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is een regeling ontworpen voor
het oprichten van lagere land- en tuinbouwscholen. Deze werd aan de land- en
tuinbouwbladen toegezonden, om door bespreking de regeering van voorlichting te
630 dienen. Bedoelde scholen beoogen een schakel te vormen tusschen de bestaande land- en
tuinbouw-wintercursussen, die gegeven worden door land- en tuinbouwonderwijzers, en
de land- en tuinbouwscholen, die er in elke provincie één of meer voorkomen.

16 oktober 1921 De notulen van de Raadvergadering van de gemeente Deurne melden
Ontslag eervol J.P. v.d. Kerkhoff (ruim 40 jaar onderwijs) m.i.v. 16 oktober 1921.

635 5 november 1921 Aan den Raad der Gemeente Venray.
Edelachtbare Heeren,
Ondergeteekende, Theelen, Leonardus, Henricus, Hubertus, vraagt bij dezen, wegens
benoeming tot hoofd der school te Helenaveen, eervol ontslag uit zijn betrekking als
640 onderwijzer aan de O. L. School te Venray (Kom).
Ik ben zoo vrij Uw geacht college er aan te herinneren, dat aan genoemde school een
onderwijzer boven 't vereischte aantal werkzaam is, en verzoek daarom mijn ontslag
zoo spoedig mogelijk te doen ingaan.

't Welk doende, enz
645 L.H.H.Theelen
Venraij, 5 November 1921.

5 november 1921 **Benoeming van Leo Theelen tot onderwijzer in Helenaveen**
Notulen van de Raadsvergadering van de gemeente Deurne op zaterdag 5 november
650 **1921**

III Benoeming Hoofd der OL. School te Helenaveen
De Voorzitter vraagt of iemand het wenschelijk acht, de kandidaten even te bespreken,
zonder dat de pers er bij is, waarmee verschillende leden instemmen.

De pers verwijdert zich even.
655 De voorzitter zegt, dat in overleg met den Inspecteur als n° 1 op de voordracht is
geplaatst Theelen ook als zijnde de beste; n° 2 Schreurs en n° 3 Wientjes. Deze
laatste is er meer opgezet voor den vorm. Er stonden reeds twee Limburgers op en nu
wilde de Inspecteur er ook wij (?) voor den vorm er ook een ander op hebben.

Het lid van Deursen vraagt of er ook sollicitanten bij zijn in het bezit der
660 landbouwakte. Het is in Deurne thans zoo treurig gesteld, dat wij in Deurne geen
landbouwcurcus hebben, omdat wij geen onderwijzers hebben. Het Bestuur van de
Boerenbond meende dat het Hoofd de School te Liessel evenals het vorig jaar overal
voor gezorgd zou hebben, en toen het bijna te laat was, kregen wij de boodschap, dat
wij er voor zorgen moesten. Ten slotte hebben wij alle nog in orde gekregen, mits wij
665 maar een onderwijzer hadden voor het geven van een cursus.

De Voorzitter weet niet hoever een onderwijzer in het bezit der landbouwakte
gedwongen kan worden om in dit vak onderwijs te geven. Om bijzondere reden hebben wij
bij de oproeping geen landbouwakte gevraagd. In deze gemeente zijn ook reeds drie
onderwijzers in het bezit der landbouwakte.

670 Het lid van der Ven vraagt, of onderwijzer van Roosmalen niet gesolliciteerd heeft.

De Voorzitter antwoordt bevestigend.

Het lid van Dinter is niet tegen bijakte als landbouwakte, doch hij meent, dat op
de eerste plaats het onderwijs in het oog gehouden moet worden.

675 Het lid Aarts zegt dat wel eens gezegd wordt, dat onderwijzers met landbouwakte
minder goed zijn voor het onderwijs; hij verwijst echter naar Neerkant, waar altijd
onderwijzers met landbouwakte geweest zijn, en de jongens zijn nergens zoo goed
onderlegd.

Het lid van Deursen heeft gemeend, het te moeten vragen, omdat hij het zoo treurig
vindt, dat in een parochie als Deurne geen landbouwonderwijs gegeven kan worden.

680 De Voorzitter zegt, dat bij de benoeming van een nieuw hoofd in de St.
Josephparochie er misschien rekening mee gehouden kan worden.

Het lid Ouwerling zegt, dat blijkens bekomen inlichtingen de beste informatie's
zijn ingekomen over Theelen, die dan ook door Burgemeester en Wethouders in overleg
met den Inspecteur als n° 1 op de voordracht is geplaatst.

685 Het lid van Oers zegt, persoonlijk ook geïnformeerd te hebben, en hij heeft niet
vernomen dan goed.

De Voorzitter zegt, dat we nog het groote voordeel hebben, dat de vrouw van dezen
onderwijzer onderwijzeres is, wat wel eens van nut kan zijn bij eventueele vacatures.

Daarna wordt Theelen met algemeene stemmen benoemd, in dienst te gaan zo spoedig

690 mogelijk.

Burgemeester J.C. van Beek
Secretaris J.M. Goossens

7 november 1921 **Raadsvergadering te Deurne**, Op Zaterdag 5 November des nam. 3 uur
695 III. Benoeming hoofd der school te Helenaveen. Op de voordracht stonden de heeren: L.
Theelen, J. Schreurs en P. Wientjes.

De raad ging in geheime vergadering, ter bespreking kandidaten. Vervolgens wordt met
algemeene stemmen de heer L. Theelen uit Venray benoemd.

700 12 december 1921 **De Raad der gemeente VENRAY,-----**

Gezien het verzoek dd. 5 November 1921 van LEONARDUS HENRICUS HUBERTUS THEELEN,
geboren te Roggel, 20 Januari 1891, om eervol ontslag als onderwijzer aan de Openbare
Lagere School te Venray (kom) ;

705 Gelet op de bepalingen der Lager-Onderwijswet 1920 BESLUIT :
het gevraagde ontslag overeenkomstig het verzoek eervol te verleen met ingang van 16
16 Februari 1922.

Aldus gedaan ter openbare Raadsvergadering van 12 December 1921.

Typ, H.S. De Voorzitter

Coll.

710 De Secretaris

12 december 1921 Openbare vergadering van den Raad der gemeente Venray, gehouden op
12 December 1921 des namiddags half vijf uur.

715 [...] Eervol ontslag onderwijzers L.H.H. Theelen C.H. Hendrickx P.J.H. Janssen
Verder wordt op aanvraag eervol ontslag verleend aan den Heer L.H.H. Theelen als
onderwijzer aan de OL. School te Venray (kom) met ingang van 16 Februari 1922. [...] [In het geheime deel van de vergadering komt dit niet ter sprake.]

720 3 jan 1922 Raadsvergadering te Deurne Op Zaterdag 31 Dec. [1921] des nam. 3 uur.
De Voorz. Allereerst zal ik aan de orde stellen het verleen van eervol ontslag aan
mejufr. v. d. Manakker, onderwijzeres te Helenaveen, ofschoon het niet op de agenda
staat. Mejufr. Manakker heeft nl. eervol ontslag aangevraagd in het vooruitzicht van
haar benoeming te Helden, zoodat wij ze dus over 1½ maand kwijt zijn.

725 v. Oers Daar zitten we toch maar weer beroerd mee te kijken, kunnen we dien datum
niet wat verschuiven?

Voorz. Het is nu eenmaal in haar instructie vastgelegd, dat de opzegtermijn maar 1½
maand is. 't Is haar goed recht dat zij ontslag aanvraagt.

v. Oers Toen Theelen in Venray weg wou hielden ze hem ginder ook tegen z'n zin vast.
Daar ging het dus wel, waarom zou het hier dan niet gaan.

730 Voorz. We kunnen niemand vast houden daar in een zeker tijdperk de benoeming moet
geschieden. Ik erken dat het voor de school te Helenaveen zeer onaangenaam is. Echter
mej. Manakker ontzeilt de moeilijkheid door voor dat zij benoemd is in Helden hier
reeds ontslag aan te vragen.

v. Oers Dan moeten we zoo iemand geen eervol ontslag geven.

735 [...]

[...]eelen heeft me anders ge[...] in Venray wel met hem zoo ?

Voorz. Dat doet niets ter zake de clause ?uist eervol ontslag binnen drie maanden.

740 11 feb 1922 inschrijving in de gemeente Deurne vanuit Venray van het echtpaar
Theelen-Mertens. Adres H 23 Helenaveen, H 21 Schoolstraat

745 25 feb 1922 Ingekomen en vertrokken personen DEURNE c.a.
van 17 tot 23 Febr. 1922. *In Deurne hebben zich gevestigd*
L H R Theelen en gezin, hoofdonderwijzer van Venray.

750 1 mrt 1922 Natuurlijk mocht in het nieuwe weekblad de burgerlijke stand niet
ontbreken. Bij de ingekomen personen kwamen in de eerste nummers o.m. voor L. H. H.
Theelen en gezin, hoofdonderwijzer, uit Venray en A. van den Boomen en gezin, smid,
uit Best...

755 2 mrt 1922 *Nieuw administratief archief Deurne invoeringsnummer 44/61*
Schrijven van L. Theelen aan de burgemeester van Deurne waarin hij voorstelt om aan
de heer van Teeffelen, kwekeling, die gedurende 5 weken aan drie klassen naar best
vermogen zijn krachten heeft gewijd, toe te kennen een vergoeding van 100 gulden.
Hierover is overleg gepleegd met collega van Roosmalen en de vader van de kwekeling.

- 2 jun 1922 Al heel snel krijgt L. Theelen te maken met personeelsperikelen:
De notulen van de Raadvergadering van Deurne melden op 2 juni 1922 (pagina 109 en 110):
- 760 Benoeming verdere sollicitanten, Theelen gaat met de burgemeester naar de Inspecteur die hem de vrije hand geeft.
Mej Veltmans wordt benoemd
Vacature van Roosmalen
Ontslag Veltmans m.i.v. 1 oktober 1922
- 765 3 jun 1922 H. Roemen, Neerkant-Deurne: eindexamen Hoogere Handelsschool
- 1 augustus 1922 **HELENAVEEN** Doordat Mej. Veltmans onderwijzeres van de O.L. School alhier benoemd is tot onderwijzeres te Roggel, komt het hoofd der school alleen te staan, voor het onderwijs. Het is te hopen, voor de jongens dat deze toestand spoedig veranderd, daar het onderwijs door de aanhoudende vacatures veel heeft te lijden. [Inderdaad blijkt uit talloze krantenberichtjes dat het zeer moeilijk was vacatures in de dorpen te vervullen.]
- 770
- 775 2 augustus 1922 [...] Mej. Peters uit Helenaveen herinnert aan het artikel van kapl. v. Bremen over het neutraal middelbaar onderwijs. Spr. beveelt een krachtig ijveren voor katholiek middelbaar onderwijs aan.
- 20 okt 1922 *Nieuw administratief archief Deurne invoeringsnummer 44/61*
- 780 Akte van aanstelling als hoofd van en als onderwijzer aan den cursus voor het vervolgonderwijs aan de openbare school te Helenaveen de heer L.H.H. Theelen, hoofd der openbare school aldaar, met ingang van 1 oktober 1922.
- 31 dec 1922 **Het salaris van Leo Theelen in 1922 vergeleken met dat van 1918 in Helenaveen**
- 785 Het navolgende artikel komt uit één der kranten die via de Koninklijke Bibliotheek op Internet te lezen is. Ter vergelijking het salaris van Leo Theelen, hoofd der school in Helenaveen. Hij had een hoofdakke, maar toen nog geen(?) bijaktes. Hij had wel in zelfstudie boekhouden geleerd. LTh]
- 790 Salaris per maand in 1922 f268.33 en f138.50 pensioen per kwartaal. Hij heeft in dat jaar nog anderhalve maand in Venray gewerkt als onderwijzer tegen f215.- per maand. Dus aanmerkelijk hogere bedragen dan hier genoemd, 4 jaar eerder.
De huishuur van het schoolhuis in Helenaveen over 1922 bedroeg f59.50 op 7 oktober 1922 en op 4 november 1922 wordt f115.50 betaald onder vermelding van huishuur rest
- 795 1^e h.j. t/m 16 augustus. Op 3 maart 1923 wordt het restant f131.25 betaald onder vermelding van huishuur over 1922: f350 - f175=f131.25 [rare rekening!] Maar hij heeft dan over 1922 betaald: f59.50+f115.50+f131.25=f306.25. Dit komt precies overeen met een huur van f350.- per jaar, want hij begint pas na 15 februari 1922 in Helenaveen. De huishuur van het schoolhuis in Helenaveen over 1923 bedroeg f116.67
- 800 per 4 maanden, dus f350.- per jaar.
Onderwijzerssalarissen
108. Het is reeds meermalen gezegd - zie o.a. aantekening 107 - dat meerdere Gemeentebesturen en Besturen van Bijzondere Scholen doen, wat ze kunnen, om de salarissen op een eenigszins voldoende peil te brengen.
- 805 *Een mooi voorbeeld op dit gebied, geeft de gemeente **Deurne** in Noord-Brabant. Zie hier de regeling:*
Onderwijzers ontvangen van f800 tot f1700 plus f200 voor de hoofdakke, plus f125 huishuur, plus f100 voor elke bijakte (vak j en boekhouden uitgezonderd) tot een maximum van f300. Een onderwijzer met enkel hoofdakke brengt 't dus tot f2025, maar
- 810 kan door aktebezit klimmen tot f2325. Bovendien betaalt de gemeente de volle 7 pct. voor het pensioen. Wat ook nog het peulleschilletje van een f100 à f160 of meer beteekent.
Hoofden der scholen genieten van f1250 tot f2150, kunnen voor aktebezit, evenals de onderwijzers, nog f300 bekomen en natuurlijk komt ook hun pensioenpremie ten laste
- 815 der gemeentekas.
Het hoofd in de kom der gemeente staat f100 boven zijn ambtgenooten en haalt dus f2250 minstens, met aktebezit f2550. De huurwaarde van de ambtswoningen der hoofden is vastgesteld in de kom op f350, Liesel en Neerkant f200, Helenaveen f230. Het geven van herh. onderwijs wordt beloond met f1,25 per lesuur
- 820 De **Katholieke School** voegt hieraan toe: *Welke stad, welk groote stad zelfs, kan nu nog tegen dit Peeldorp op?*

Staat Deurne met deze cijfers (den Haag uitgezonderd) niet het hoogste van 't heeleland? Amsterdam en Rotterdam, groningen en Utrecht, evengoed als Arnhem en Nijmegen doen het minder.

825 Bij zulk een bezoldiging kunnen en zullen de onderwijzers zich geven geheel en al, met hart en ziel aan hun opvoederstaak. Daar zullen zij in het maatschappelijk leven de plaats kunnen innemen, die past aan hun ambt. en zoowel 't een als 't ander zal krachtig ten goede inwerken op de resultaten van 't onderwijs.

Een "vivat" voor de Peelkoningin!

830 Een "vivat" moet ook uitgebracht worden voor de Koningin van de Maas, het Bestuur der Rotterdamsche Vereeniging voor Katholiek Onderwijs verblijdde zijn onderwijzers met de volgende verrassende circulaire: [en toen hield het artikel hier op!]

835 17 jan 1923 **RAAD VAN STATE.** c. f6752,50 voor de bijzonder lagere school te Deurne, Neerkant G 41. Tegen deze beslissing was het R.-K. Kerkbestuur van de H. Willibrordus te Neerkant, gemeente Deurne, in beroep gekomen. In al deze gevallen betrof het een beslissing van den minister, waarbij geen vergoeding wordt verleend voor onderwijzeressen, die uitsluitend bijzonder onderwijs geven in de nuttige handwerken.

840 26 mrt 1923 Raadsvergadering te Deurne op Vrijdag 23 Maart des n.m. om 3 uur. 5. Regeling vervolgonderwijs (Voorstel van B. en W. om op de kosten der gemeente geen vervolgonderwijs te doen geven nu het Rijk hierin geen vergoeding meer toekent). v. Oers. Deze kwestie zou misschien aanleiding kunnen zijn dat we in Helenaveen een onderwijzer meer kregen. Het vervolgonderwijs is bij ons altijd met vrucht gevolgd.

845 [...]

9. Voorzitter. Dan bestaat het plan nog om den weg van Helenaveen naar het kanaal te walsen, daar de stoomwals toch hier is. Dat zal ongeveer f850 kosten. [...]

1 sep 1923 De Zuidwillemsvaart [dagblad voor Helmond en omgeving]

850 [uit: De Zuidwillemsvaart, dagblad voor Helmond en omgeving. Zo exact mogelijk overgenomen door Paul Theelen, Eindhoven.]

[Inleiding: Medio februari 1922 volgt Leo Theelen en zijn echtgenote Cecilia Mertens - die ook in het onderwijs heeft gezeten - de heer van de Kerkhoff op als Hoofd der School in Helenaveen. Het echtpaar van de Kerkhoff gaat met pensioen en woont dan ongeveer een jaar in Helmond. In de zomer van 1923 verhuist hij met zijn echtgenote naar Tiffin, Ohio waar al enkele van zijn kinderen wonen. Zij nemen nog 4 kinderen mee, zodat praktisch het gehele gezin in de Verenigde Staten woont. In de volgende 6 krantenartikelen maakt hij melding van zijn impressies en belevenissen. J. P. van de Kerkhoff is afkomstig van Tongelre, nu een stadsdeel van Eindhoven.

860

5 sep 1923 **NIJMEGEN.** Examen Hoofdakte. E. M. M. H. van Dalen, Griendtsveen

26 sep 1923 **De Korendag te Deurne**

865 [...] Liessel zong te hard en te stroef, soms onrhythmisch (triolen); - Neerkant een beetje flauw en zonder geestdrift. Een uitzondering maak ik voor Helenaveen; dat zong zeer goed en zeer devoot en was alleen somtijds wat gehaast. Bakel maakte te lange pauzen [...]

22 okt 1923 **De uitbetaling der onderwijssalarissen.**

870 "In verband met de tijdelijke sluiting van den Postchèque= en Girodienst zullen de voorschotten inzake de jaarwedden der onderwijzers [...] niet per giro, doch per betaalsrol betaalbaar worden gesteld. [...]

875 18 okt 1923 **DEURNE.** Aan het R. K. Kerkbestuur van Helenaveen werd een stuk grond (Het Zinkske) verkocht tegen f58 de H.A. De grond voor de Hervormde kerk blijft aan de gemeente.

Van Oers vraagt of er geen gelegenheid zou zijn te scheppen voor herhalingsonderwijs in Helenaveen. [...]

880 17 nov 1923 **Een brief uit Amerika.**

Onze vroegere stadgenoot, de heer J. P. v. d. Kerkhof, die voor eenigen tijd naar Tiffin (Amerika) vertrokken is, schrijft zoo nu en dan wel eens uitvoerige brieven over zijn nieuwe woonplaats. Door vriendelijke bemiddeling kwam het volgende schrijven in ons bezit, dat een duidelijk overzicht geeft van eene Amerikaansche stad met haar gebruiken en eigenaardigheden. Wellicht willen onze lezers hiermede ook wel eens kennis maken: daarom laten wij het opstel hier eenigszins gewijzigd volgen.

Naspeuringen naar Leo Theelen en Cecilia Mertens: O.L. School te Helenaveen

- 6 mrt 1924 **LIESSEL**. [...] 't hoofd der School mijnheer van Helden [...]
- 890 14 mrt 1924 **VLIERDEN**. [...] P. J. van Driel, gepensionneerd Hoofd der Openbare lagere School... J. Kustermans, Hoofd der R. K. Jongensschool alhier.
- 22 mrt 1924 **DEURNE**. A.s. Maandag om 6 uur zal de heer J. W. van Helden in het hotel Linders eene lezing houden voor de Honingzeemerij "Peelland".
- 895 13 augustus 1924 Examens Hoogduitsche taal l. o.
Den Haag. Geslaagd mej. M. E. v. Grootel, Helenaveen, [...]
- 900 3 jun 1925 *Nieuw administratief archief Deurne invoeringsnummer 44/59*
Het hoofd van de school van Helenaveen, L. Theelen, vraagt verlof voor onderwijzer Storms om op zaterdag 6 juni e.k. de subdiaconale wijding van diens broer te kunnen meemaken.
- 905 1 augustus 1925
GEMEENTEWERKEN DEURNE. BESTEDING 1 Augustus '25
VERBETERING SCHOOL HELENAVEEN v.m. 11 uur.
- BESTEK EN VOORWAARDEN
- 910 waarnaar door het Gemeentebestuur van Deurne c. s.
zal worden aanbesteed:
HET VERBETEREN DER O. L. SCHOOL te HELENAVEEN
- Inhoud:
- Afdeeling I Beschrijving
- 915 " II Voorschriften voor de uitvoering
- " III Voorwaarden van slgemeenen aard.
- Afd. I.
- Art. 1.
- Omschrijving van het werk
- 920 Het te maken werk bestaat in het afnemen van alle pannen het afbreken der panlatten en opleggers, het aanbrengen van dakbeschot en nieuwe pannen, het aanbrengen van ½ steens muur met spouw tegen een gedeelte der buitenmuren aan, alles volgens de hirbijgaande teekening en volgens de hierna volgende omschrijving en op te geven aanduidingen, met bijlevering van alle daartoe benodigde materialen, materieelen, 925 arbeidsloonen, enz
- Art. 2.
- Afmetingen.
- 930 De hoofdafmetingen zijn op teekening ??? hierop gemeten worden. Mochten er afmetingen aan ? werk verschillen dan worden die van het bestaande werk aangehouden.
- Art. 3.
- Grondwerk.
- 935 Onder de nieuw aan te leggen muren ??? den vasten bodem te ontgraven tot ??? muren, zoonoodig tot onderkant fundeering ?? ophoogzand.
- Art. 4.
- Metselwerk.
- 940 De fundeering onder de nieuwe muren aan te lagge? bestaande fundeering ter breedte van 0.22 M en ter diepte van 0.95 M beneden bovenkant vloer.
- De nieuwe buitenmuren te metselen ter dikte van 11 c.M., te hoogte als den onderkant van den daarboven-gelegen gootbodem en windveeren.
- De nieuwe muur binnen de spouw te metselen tot bovenkant zolderbalklaag.
- 945 Onder alle nieuwe muren een cementraam hoog 10 lagen, ter dikte van 11 c.M. in specie 1 cement 2½ zand.
- 1 januari 1926 BEGROOTING VOOR DE VERBETERING VAN DE O. L. SCHOOL TE HELENAVEEN.
Grondwerk	f 20.--
Metselwerkmet inkappen der muren	" 760.--
950 Dakbedekking afbreken enz.	" 160.--
Dakbeschot aanbrengen met tengels en panlatten	" 1750.--
Nieuwe pannen aangebracht	" 690.--
Stucadoorwerk afbikken en bepleisteren	" 150.--

Naspeuringen naar Leo Theelen en Cecilia Mertens: O.L. School te Helenaveen

	Voegwerk	"	30.--
955	Ijzerwerk, lood en zinkwerk	"	105.--
	Onvoorziene werken	"	<u>250.--</u>
		totaal f	3915.--
	Af voor waarde afkomend materiaal	"	<u>150.--</u>
		blijft f	3765.--

960 ongedateerde notitie
Het werk moet ingeschreven worden.
1 Waarbij alle afkomende materialen het eigendom van den aannemer worden.
2 Waarbij alle afkomende materialen het eigendom van de Gemeente blijven.

965 31 dec 1925 **Schoolhoofden** in de buurt:
van Rijswijk Liessel
van der Linden Neerkant
Bremmers Zeilberg
970 Hoefnagels St Jozef
van Heyden Griendtsveen

22 juni 1926 **Examen hogere handelsschool.**
Eindhoven, afdeling van het St. Joris-college. Ge-examineerd 5 kandidaten. Geslaagd
975 de heeren: J. Arts, Waalre; J. Dielis, Eindhoven; M. Keeris, Veldhoven; R. van Oers,
Helenaveen en A. Stumpers, Eindhoven.

[datum onbekend]
Weledelgeboren Heer,

980 Van den Heer Thijssen ontving ik bericht dat de cursus voor volwassenen a.s.
Donderdag zal beginnen om 7 uur.
De Zeereerw. Heer Pastoor en Eerw. Zusters vonden het goed, dat de lessen in het ?
lokaal der Zusterschool worden gegeven. Te maken kosten etc. kwam wel in orde. Ik ben
985 maar zoo vrij geweest te zeggen, dat de Coöp. T.b. zich daarover te gelegener tijd
bij hun zou vervoegen.

In een mededeeling a/d kerk gisteren, over den Cursus, verzocht ik de cursisten één
gulden lesgeld a.s. Donderdag mee te brengen.
Mogelijk kan de Voorz. v/d Coop. T.b. - óók cursist - dat geld innen. Mijn optreden
990 in deze wordt anders op 't brutale af.
'k Ben vanmiddag even naar Neerkant gefietst, omdat ik wat weinig wist van den
vervolg Tuinb.cursus. De heer Linden was ziek en - de heer Gubbel uit Blerick was dee
winter verhinderd. Nu is afgesproken, dat de heer Lenssen uit Blerick wordt gevraagd,
en of die a.s. Vrijdag al kan beginnen. Zóó zich ? voor een week later. De heer
995 Linden hoopte 13 Nov. z'n eerste les te kunnen geven.

Denkt U er ook aan, dat ('n poetsvrouw, kachelaanmaakster, lampenister) wordt
aangesteld? Vrouw Jac. Maassen houdt de school schoon en is disponibel naar ik
vernam.
Bijgevoegd is 'n bon van gekochte petroleum, omdat ik meende, dat morgen de 1e les
1000 zou zijn.
Bij gelegenheid verreken ik dat wel met Mh Maassen.
Hoogachtend,
? vr. dn. LTheelen

1005 13 aug 1926 F. L. C. Roemen, Neerkant: hoofdakke

1 jan 1927 47/42 genoemde onderwijzers in de gemeente Deurne
R. v.d. Sande, P.J. Hoefnagels, P.H. Martens, B.J.M. van Baars, mevrouw G.M.
Wijnands, mevrouw E.M. Hoefnagels, J.W. van Helden, L.J. van Lierop, M. van
1010 Oosterhout, H.J.H. Roemen, C.J.U. Sevens, T.L.C. Roemen,
in Helenaveen: L.H.H. Theelen, mevrouw R.A.G. Puyman, J.H.A. Storms; later mevrouw E.
Geris

1015 17 aug 1927 J.H.H. Storms, Engelsch L.O.

22 nov 1928 *Nieuw administratief archief Deurne invoeringsnummer 44/61*
Akte van eervol ontslag door de raad van Deurne van L.H.H. Theelen met ingang van 1
april 1923 als hoofd van en onderwijzer aan de cursus voor vervolgonderwijs omdat
vanaf die datum aldaar van gemeentewege geen vervolgonderwijs meer werd gegeven.

- 1020
13 aug 1929 J. M. A. Hoevenaars uit Griendtsveen slaagt voor het examen Fransch l.o.
4 okt 1929 W. Klerks, politiediploma St Michael Den Bosch.
- 1025 31 juli 1931
L.S.,
Naar aanleiding van ons gesprek kan ik U mededeelen, dat er voor een
tuinbouwwintercursus dit jaar te weinig liefhebbers zijn, zoodat minstens nog wel een
jaar zal moeten gewacht worden.
- 1030 Hoogachtend
LHHTheelen

Helenaveen, 31/7 '31
- 1035 1 jan 1935 In 1935 staan voor "Schoolgeld" op een lijst:
A. Erkelens H69
G.H. Maessen H69
L.H.H. Theelen H21
- 1040 27 sep 1935 **Voetbalvereniging**
Meester Theelen was het hoofd van de openbare lagere school in Helenaveen. In die
tijd, de jaren '30, betekende dat meteen zo'n beetje burgemeester van het dorp, een
stuwer die vele dorpelijke activiteiten droeg. Er bestonden al eerder "wilde"
voetbalclubs. Zo had "boven" een eigen club met de naam H.S.V. en een eigen terrein
1045 in Mariaveen. In zijn hart was meester Theelen echter geen voetballer; hij wist
weinig van de voetbalsport af. Een van de redenen die meester Theelen er toe bracht
om de Helenaveense Voetbalvereniging (H.V.V.) op te richten is ongetwijfeld, dat hij
een zekere verveling constateerde bij de jeugd. Hij nam drie adviseurs in de arm: H.
van Esseveldt, Fr. Stommels en Marinus van Oers. Deze drie heren waren wel kundig
1050 genoeg wat het voetballen betrof en meester Theelen nam zelf het organisatorische
gedeelte voor zijn rekening. Er moest grond pachtvrij gemaakt worden van landbouwer
Gerrit Brouwer (sr.) bij Maatschappij Helenaveen. Voor het voetbalklaar maken van het
terrein, wat gelegen was achter de toenmalige openbare lagere school, was veel geld
nodig. Het Koning Willem III Fonds werd door meester Theelen aangeschreven en er werd
1055 f500,- subsidie verkregen. Het eerste bestuur na de officiële oprichting op 27
september 1935 zag er als volgt uit:
L. Theelen - voorzitter
Aug. van Teeffelen - secretaris
C. van der Werf - penningmeester
1060 R. Vermeulen - commissaris
Th. Maessen (G.zn.) - commissaris
Vanaf de oprichting in 1935 tot aan de algemene jaarlijkse ledenvergadering in 1940,
heeft de oprichter en voorzitter, de heer L. Theelen, erg veel werk verzet. Zijn
beoogde doel, de jeugd van de straat halen en proberen onder te brengen in een
1065 gezonde vereniging, in dit geval een voetbalvereniging, was bereikt. Hij bedankte als
bestuurslid (voorzitter) en met een gerust hart vertrouwde meester Theelen deze
functie toe aan een andere, energieke medewerker. Zijn taak was volbracht. (van CD-
ROM 150 jaar Helenaveen)
[Als officiële begindatum van "Helenaveen" wordt opgegeven 27 september 1935.]
- 1070 14 feb 1938 *Aanvulling Nieuw administratief archief Deurne invoeringsnummer doos 19
map 26*
... in zijn jaarverslag schrijft de heer Theelen, hoofd der school Helenaveen, als
volgt: "Tot onze grote verwondering schijnt het met Rijkssteun bewerkte
1075 speelplaatsgedeelte achter de school totaal in 't vergeetboek geraakt" Met verzoek
van de burgemeester om die zaak met spoed af te werken.
- 5 aug 1939 personeel gemeente Deurne, Nieuw administratief archief Deurne map 44/4
Receptie van het gemeentepersoneel dat onder Burgemeester van Beek gewerkt heeft ter
1080 gelegenheid van zijn afscheid. 57 namen met data. Raadsleden, veldwachters, klerken
etc..
Gerardus Lamb. v Horen
Gerard Antonius Joosten
Gerardus Hubertus Maessen
- 1085 Hendr. v Oers Hendricus van Oers raadslid, overleden op 23 april 1927

Naspeuringen naar Leo Theelen en Cecilia Mertens: O.L. School te Helenaveen

Ter gelegenheid van het afscheid zijn brieven verzonden (waarschijnlijk voor een bijdrage van een afscheidscadeau) aan:

L.H.H. Theelen hoofd der school Helenaveen akkoord

Geris onderwijzeres O.L. school Helenaveen te Neerkant akkoord

1090

12 dec 1939 Aan de Edelachtb. Heren Burgemeester en Wethouders te Deurne
Edelachtb. Heren, stempel GEMEENTE DEURNE
INGEKOMEN 13. DEC. 1939

1095 Vorige week ontving Mhr. Theelen, Hoofd der O.L. School alhier, van U Edelachtb. een schrijven waarin o.a. werd gevraagd, of door de Eerw. Zusters misschien meerdere uren les gegeven kon worden in het z.g. oud ziekenzaaltje der militairen. Gewoon Lager Onderwijs kan in dit lokaaltje niet gegeven worden; het is daarvoor totaal ongeschikt.

1100 Vooreerst door het bewaarschoolonderwijs, dat noodzakelijkerwijze hiervoor te hinderlijk is. En verder kan het bij vriezend weer niet gebruikt worden, omdat de temperatuur voor handwerkonderwijs niet tot de nodige hoogte is op te voeren zelfs niet met een grote kachel. Reden is hiervan, omdat op verschillende plaatsen de vloer een handbreed naar beneden verzakt is; de muren zijn zo slecht, dat, wanneer het
1105 vertrekt geschrobd wordt, het water door de muur heen over de speelplaats loopt. De enkele uren handwerkonderwijs, die er nu in gegeven zijn, hebben voldoende bewezen, dat het lokaal onbruikbaar is. Verondersteld dat de wintertijd geen vriezend weer brengt, dan kan dit lokaaltje nog maar enkele uren per week gebruikt worden. Ik heb dit gisteren ook geschreven aan den Weledelgestr. Heer Coenen, Inspecteur van het
1110 L.O. te Helmond.

Gisteren mocht Z.E. Heer Pastoor van U Edelachtb. een schrijven ontvangen, waarin gevraagd werd, de vergoeding te willen opgeven voor het gebruik van de "verbouwde" Zusterswaranda. Hiervan is niets gekomen, omdat de verandering zoals Mhr. Pastoor die dacht aan te brengen, het vertrek ongeschikt bleef voor onderwijs. Wanneer het
1115 bewaarschoollokaal niet vrij komt door het bouwen van een nieuw lokaal, kan van geregeld onderwijs geen sprake zijn.

Wanneer door het Gemeentebestuur vergoeding wordt uitgekeerd voor medegebruik van onze Meisjesschool door de jongens, mag ik U Edelachtb. dan beleefd verzoeken een aantekening te willen bijvoegen, wanneer het Gemeentebestuur deze uitkering doet als
1120 een "zekere" aanvulling van art. 101 der L.O. Wet van 1920?

U Edelachtb. begrijpt, dat kapstukken, matten, kachels, enz. heel wat meer te lijden aan slijtage, dan alleen door gebruik van onze meisjes.
Deze dagen zal aan de Raad der Gemeente een verzoek tot medewerking worden gedaan door het Schoolbestuur om over te gaan tot aanschaffing van handwerktafels voor het
1125 te geven handwerkonderwijs, omdat tafels onmisbaar hiervoor zijn. Thans heeft onze Meisjesschool voor dit onderwijs tafels in bruikleen.

Met onderscheiden hoogachting
Van U Edelachtb. de ond. dn.es
Zr. M.a Bertina

1130 H. d. R. K. Meisjesschool
Helenaveen, 12 Dec. 1939

28 april 1940

Helenaveen, 28 April 1940

1135

Edelachtbare Heer,
Tijdens een z.g. inspectietoetocht langs de school merkte ondergetekende, dat het vaste muurbord was weggenomen. Bij informatie daarna werd me verzocht om dat naar de jeugherberg te mogen vervoeren, waar het dienst zou moeten doen bij de lessen voor
1140 ontwikkeling der militairen.

Gaarne vernam ik, hoe in zulke gevallen te Handelen. Ik werkte op, dat ik m'n beste bord toch liever bewaard zag, al ziet de bewaarplaats - de oude school zolder - er allertreurigs uit. Nu staat 't eenvoudig in de schoolgang; hoe lang al, weet ik niet. Er zijn ook nog slechte, oude, kartonnen borden, maar die vielen niet erg in de
1145 smaak, zien er zo gauw vies uit, werd me gezegd.

Beleefd dringt ondergetekende tevens nog eens op meerdere spoed aan inzake verandering van W.C. in de schoolwoning. De Tech. Ambtenaar kan U terzake volledig inlichten.

Hoogachtend

1150 LHHHTheelen HdS

Naspeuringen naar Leo Theelen en Cecilia Mertens: O.L. School te Helenaveen

30 april 1940.

DEURNE, den 30n April 1940.

Lett.O. no.112.

- 1155 ONDERWERP: Aan
Schoolmeubelen en gebouwen het hoofd der O.L.school
Antwoord op schrijven van te
28 April 1940. HELENAVEEN.
- 1160 In antwoord op Uw nevengemeld schrijven deel ik U mede, dat tegen de door U bedoelde handelwijze niet veel is te doen. Dit levert per saldo ook geen bezwaar op, vermits uiteindelijk de schade aan de gemeente wordt vergoed.
In zake de W.C. in de schoolwoning deel ik U mede, dat, waar naar Uwe meening de W.C. niet voldoet in het bijzonder, doordat deze door de bij U in kwartier zijnde officieren wordt gebruikt, naar het oordeel van burgemeester en wethouders de kosten van de door U verlangde verbetering grootendeels door U zelf zullen moeten worden gedragen. Indien U hiertoe genegen bent, kunt U met den gemeente-architect nader overleggen.
- 1165 DE BURGEMEESTER VAN DEURNE,
- 1170 12 jun 1941 **JEUGDHERBERGEN** De jeugdherberg "De Peel" te Helenaveen wordt per 1 Juli a.s. geopend. Deze jeugdherberg biedt plaats aan 33 jongens en 24 meisjes.
- 1 jun 1942 **Zilveren onderwijzersjubileum te Liessel.**
- 1175 Op 1 Juni a.s. hoopt de Heer A. van Rijswijk, hoofd der R. K. Jongensschool te Liessel, zijn 25- jarig jubileum als onderwijzer te vieren. Op 1 Juni 1917 trad hij in dienst aan de R.K. Jongensschool te Udenhout. Nanog in Raamsdonk in functie te zijn geweest, werd hij 1 Januari 1928 benoemd tot hoofd der nieuw opgerichte Jongensschool te Liessel. Behalve aan de ontwikkeling van de mannelijke jeugd wijdde
- 1180 de jubilaris zijn goede zorgen ook aan andere instellingen. Zoo is hij directeur van het kerkelijk zangkoor en de fanfare, benevens voorzitter van het Wit-Gele Kruis. In al deze functies heeft de Heer van Rijswijk zich doen kennen als een joviale en energieke persoonlijkheid. Vooral de goede verstandhouding onder het personeel der school lag hem steeds na aan 't hart en werd dan ook nooit verstoord. Wij hopen dat
- 1185 de Heer van Rijswijk nog vele jaren in goede gezondheid aan de ontwikkeling van de Liesselsche jeugd moge arbeiden. Het jubileum zal wegens de tijdsomstandigheden een intiem karakter dragen. Des morgens zal een H. Mis tot intentie van den jubilaris worden opgedragen en om half twaalf zal er gelegenheid zijn hem persoonlijk te feliciteeren ten zijnen huize. Het zal den Heer van Rijswijk dien dag zeker niet aan
- 1190 belangstelling ontbreken.
- juni 1943 HELENAVEEN. Voor de Roermondsche Rechtbank werd beëdigd als makelaartaxateur in onroerende goederen, hypothecken en assurantiën onze dorpsgenoot, de Heer P. J. Klerks.
- 1195 26 mrt 1945 De zusters, die na de bevrijding tijdelijk naar Veghel waren gegaan, kwamen op 26 maart 1945 weer terug. Zij gingen toen wonen in het huis van Frans Arts. De oude jongensschool werd ingericht als noodkerk. Van de verwoeste pastorie werd een noodonderdak gemaakt voor de pastoor.
- 1200 23 augustus 1945
Helenaveen 23 Aug '45
- Edelachtbare Heer,
- 1205 Naar aanleiding van Uw schrijven A No. 00/7 d.d. 18 Aug. deelt onderget. U beleefd mede, dat het aantal kinderen ingeschreven op de O.L. School te Helenaveen 64 bedraagt.
Gaarne zal onderget. zich met de uitvoering van die aangelegenheid belasten.
Hoogachtend
- 1210 Theelen H.d.S.
- 9 apr 1949 134/32
Helenaveen, 9 April 1949
- 1215 L.S,
Naar aanleiding van Uw schrijven M.Z. nr 1718 dd 6 April deelt onderget. U beleefd mede, dat L.H. Rutten Kanaalstr H66 leerling was van de O.L.School te Helenaveen en

Naspeuringen naar Leo Theelen en Cecilia Mertens: O.L. School te Helenaveen

dat volgens aantekeningen de laatste cijfers waren voor rekenen, taal en aardrijksk. resp. 4, 4 en 5.

1220 Hoogachtend Theelen H.S.

31 dec 1950 Over het "rekenwonder" Antoon van den Hurk verschijnt een artikel in de Panorama(?). Meester Theelen heeft een vermenigvuldigingssom op het bord geschreven dat hij uit het hoofd moet berekenen.

1225 Later verschijnt een tweede artikel ALS TWEE REKENWONDEREN ELKAAR ONTMOETEN.. over de ontmoeting van Antoon van den Hurk met het Amsterdamse rekenwonder Pascal. Weer een foto met beiden en meester Theelen onder de opgave 21089261455 x 3644391875 [=76857533093526(78125)]

1230 1 januari 1950 "Het beste is maar, dat je heel bescheiden zwijgt!"
[Artikel over het rekenwonder Antoon van den Hurk]

1 jan 1991 **The Mystifying Mind door Time-Life Books**

Dutch Soup Antoon Van den Hurk (right), a Dutch farmer from Helenaveen, was in his twenties when he heard a

1235 DEURNE, de 3e Augustus 1951.

AAN

de Administratie van het Katholiek Schoolblad

te

1240 H E L M O N D.

Zuid-Koninginnewal 14-18

NUMMER: 11121

ONDERWERP: [Pe]rsoneel.

1245 Verzoeken beleefd onderstaande advertentie in het eerstvolgende nummer van Uw blad op te nemen.

Toezending van een bewijsnummer wordt op prijs gesteld.

DE SECRETARIS VAN DEURNE,

1250

Gemeente Deurne.

Gevraagd aan de o.l.school te Helenaveen ter vervanging van het hoofd der school: een onderwijzer of onderwijzeres (met hoofdkarte) in tijdelijke dienst.

1255 Sollicitaties binnen 10 dagen na het verschijnen van dit bald te enden aan de Burgemeester van Deurne.

7 december 1951

1260 GEMEENTE DEURNE

DEURNE, 7 December 1951

LETTER: O. NUMMER 1143

AAN

ONDERWERP: Vrije dag.

de Heer wnd. Hoofd

WOORD OP SCHRIJVEN VAN:

der openbare lagere school

1265 4 December 1951.

te

HELENAVEEN. -

Naar aanleiding van Uw nevenvermeld schrijven merken wij op, dat door U aan het bepaalde in artikel 73 Uwer instructie ten onrechte de bevoegdheid is ontleend om de school één dag te sluiten. Op grond van dit artikel kunt U immers alleen het onder U staande personeel één dag vrijgeven en dus niet aan U zelf.

1270 Daar Uw brief ons eerst op 6 December j.l. bereikte en U niet meer in Helenaveen aanwezig waart, konden door ons geen maatregelen genomen worden. Wij verzoeken U daarom ons in het vervolg tijdig te willen berichten.

1275 BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DEURNE,

DE BURGEMEESTER,

DE SECRETARIS,

1280 DEURNE, 21 April 1952.

AAN

de Heer L.H.H. Theelen

te HELENAVEEN

H 22a

1285 ONDERWERP: Onderwijs. Personeel.

Hiermede deel ik U mede, dat het in het voornemen ligt van Burgemeester en Wethouders dezer gemeente U met de heer Kroeze, Inspecteur van het lager onderwijs te Helmond, een bezoek te brengen en wel op Vrijdag, 25 April a.s., des namiddags te 4.30

1290 uur.

Zij willen U bij gelegenheid van Uw heen-gaan bij het onderwijs nog komen danken voor het vele werk, dat U in dienst der gemeente en in het belang van het onderwijs op zo uitstekende wijze verricht hebt.

1295 Indien U datum en uur van hun komst niet gelegen komt, gelieve U dit liefst per ommegaande even mede te delen.

GEMEENTESECRETARIS,
afd. Onderwijs.

1300 29 september 1952 **In memoriam L. Theelen**

(Van onze correspondent)

Zaterdagmiddag overleed, na een ziekbed van enkele weken, de heer L. Theelen, in leven meer dan dertig jaren Hoofd der Openbare Lagere School te Helenaveen.

1305 In Februari van dit jaar vroeg de heer Theelen, die met hart en ziel onderwijzer en opvoeder wa, na een jaar ziekteverlof, ontslag uit zijn betrekking, die hij zolang met trouwe en accurate plichtsbetrachting vervuld heeft. De gemeenteraad van Deurne verleende hem dat ontslag op de meest eervolle wijze, terwijl Burgemeester en Wethouders hem persoonlijk kwamen bedanken voor het vele goede dat hij in die lange

1310 periode voor de jeugd en voor de gehele dorpsgemeenschap van Helenaveen gedaan had. Sedert die tijd ging de gezondheidstoestand van de heer Theelen langzamerhand achteruit. Zaterdag is hij rustig heengegaan, reeds eerder voorzien van de H.H. Sacramenten der Stervenden.

Met de overledene is een hoogstaande, opmerkelijke figuur uit het dorpsleven van Helenaveen weggenomen. Toen hij, pas gehuwd, nu dertig jaar geleden voor 't eerst in

1315 de Peel aankwam, wist men terstond, wat men aan hem had. Hij wist wat hij wilde, en bezat tact om z'n zienswijze door te zetten. Daarbij was hij onkreukbaar eerlijk en rechtvaardig en hij voelde zich in deze besloten dorpsgemeenschap juist op 'n plaats.

1320 Niet alleen de belangen van 't onderwijs hadden 'n aandacht - nog doen verhalen de ronde over z'n strenge, maar rechtvaardige paedagogiek - maar ook op het gebied van de stoffelijke vooruitgang van 't dorp heeft men aan de energie en stuwkracht van de heer Theelen zeer veel te danken. Een kruiwagen vol requesten, hoorden we zeggen, heeft hij wel geschreven voor allerlei inwoners, die bij de een of andere instantie iets te verzoek hadden. De heer Theelen was de vraagbaak van 't gehele Peeldorp. Bij

1325 allen was hij gezien; vijanden had hij niet. Geen wonder, dat in allerlei verenigingen zijn steun en advies gevraagd werd en dat hij allerlei Bestuursfuncties bekleed heeft. Tot aan zijn dood was hij b.v. president van de Raad van Toezicht op de Boerenleenbank, afd. Helenaveen en Bestuurslid der ver. voor Eierenverkoop. Voor de Sport interesseerde hij zich eer; hij bezat een officieel Sportdiploma. Mede door zijn toedoen werd op 27 Spt. 1935 de voetbalvereniging opgericht, waarvan hij zeven

1330 jaar het voorzitterschap bekleedde, later het ere-voorzitterschap. En wat hadden de successen van de Toneelvereniging, die hij steunde, 'n grote belangstelling. Ook was de heer Theelen jarenlang leider van het R. K. Kerkkoor, en heeft hij de Katholieke Actie naar best vermogen bevorderd.

1335 Op onderwijsgebied heeft hij de laatste dertig jaren zijn zijn collega's een bijzondere plaats ingenomen, mede door het feit, dat zijn school al die tijd openbaar is gebleven en pas na zijn dood de R. K. leerlingen naar 't Bijzonder Onderwijs zijn overgegaan. Maar al die jaren heeft hij onmiskenbaar een stempel op zijn school kunnen drukken, en oudere bewoners van Helenaveen gedenken hem met oprechte dankbaarheid. Wat heeft hij ook niet met zijn tijd gewoekerd door Herhalingslessen,

1340 door Tuinbouw cursussen, door Bijenteelt cursussen te geven, door onderricht te geven in Bedrijfsleer. De kippenfokkerij, die thans zo bloeit te Helenaveen, is door hem bijzonder aanbevolen. Hij was een der ijverigste leden van de R. K. Onderwijzersbond afd. De Peel.

1345 Alles bij alles heeft de overledene een welbesteed en werkzaam leven achter de rug.

Moge hij spoedig in de Hemel het loon voor zijn werkzaam leven ontvangen.

1 okt 1921 **Ontwerp-regeling voor de lagere Land- en Tuinbouwscholen**

- Door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is een regeling ontworpen voor het oprichten van lagere land- en tuinbouwscholen. Deze werd aan de land- en tuinbouwbladen toegezonden, om door bespreking de regeering van voorlichting te dienen. Bedoelde scholen beoogen een schakel te vormen tusschen de bestaande land- en tuinbouw-wintercursussen, die gegeven worden door land- en tuinbouwonderwijzers, en de land- en tuinbouwscholen, die er in elke provincie één of meer voorkomen.
- 1350 Uit de ontwerp-regeling stippen we het volgende aan: Het onderwijs omvat de algemeen vormende vakken der lagere school, alsmede de beginselen der natuurwetenschappen, voorzoover die met den land- en tuinbouw in verband staan, de beginselen van
- 1355 akkerbouw, veeteelt en zuivelbereiding of tuinbouw, daarbij rekening houdend met den aard van het land- en tuinbouwbedrijf in de omgeving der school en de beginselen der staatsinrichting en landbouwhuishoudkunde.
- Deze scholen kunnen worden opgericht door plaatselijke of landelijke land- en tuinbouworganisaties, welke zich de bevordering van het land- en tuinbouwonderwijs ten doel stellen. De regeering steunt ze met subsidie.
- 1360 Het onderwijs wordt gegeven gedurende 4 achtereenvolgende jaren: In de eerste klasse 40 weken gedurende 2 dagen per week, in de 2e klasse 40 weken gedurende één dag, en in de 3e en 4e klasse elk 30 weken gedurende één dag in de week. Het aantal lessen bedraagt gewoonlijk 5 per dag.
- 1365 Eisch van toelating tot de 1e klas is, het volledig hebben doorlopen van de gewone lagere school, of het hebben genoten van hiermede tenminste gelijkstaand huishoudonderwijs.
- Het schoolgeld bedraagt per leerling en per schooljaar van f5.- tot f60.-. On- en minvermogenen kunnen van het betalen van schoolgeld worden vrijgesteld.
- 1370 Tot hoofd eener dergelijke school is benoembaar een onderwijzer met hoofdakke, tevens in het bezit van de lagere akte land- of tuinbouw.
- Er wordt een Commissie van Beroep ingesteld, bestaande uit 7 leden. Drie leden worden gekozen door de schoolbesturen en drie door het personeel der scholen. Deze zes leden kiezen het zevende lid, tevens voorzitter. De Commissie van Beroep doet uitspraak bij
- 1375 ongevraagd ontslag en strekt haar werkzaamheden uit over minstens 3 scholen.
- Het toezicht op het onderwijs wordt uitgeoefend door den Regeeringsconsulent en door een Commissie van Toezicht bestaande uit 5 leden, die door het schoolbestuur worden benoemd en ontslagen.
- 1380 Er wordt door de regeering een model-leerplan en een model-reglement ontworpen, die als leidraad kunnen dienen.
- Er moeten minstens 12 leerlingen in de eerste klas, en zoo er meer klassen zijn, gemiddeld 10 per klasse het onderwijs volgen. Daalt het getal leerlingen in den loop van twee achtereenvolgende jaren tot gemiddeld 7 per klas dan zal worden beslist of er aanleiding bestaat het subsidie na afloop van die laatste twee jaren in te trekken. Deze laatste twee bepalingen gelden niet gedurende de eerste 5 jaren van het bestaan der school.
- 1385 Te rekenen tot 1 Augustus 1931 zijn ook benoembaar onderwijzers zonder hoofdakke, in het bezit der akte land- en tuinbouw, mits zij gedurende minstens 10 jaren land- en tuinbouwonderwijs hebben gegeven.
- 1390 Dit is de korte inhoud van het ontwerp. Het zij mij vergund, hieraan eenige kritische beschouwingen te wijden.
- Voorgesteld wordt een leertijd van vier achtereenvolgende jaren, met als eisch van toelating het met vrucht hebben doorlopen van de gewone lagere school. Beter zou ik vinden: een leertijd van 3 achtereenvolgende jaren, het 1e jaar 2 dagen per week gedurende 30 weken, waarin onderwezen werden behalve de land- en tuinbouwvakken de vakken rekenen en taal als voortzetting en comple[men]teering der lagere school; het 2e en 3e leerjaar elk één dag per week gedurende 30 weken, waarin alleen de land- en tuinbouwvakken werden onderwezen, met als eisch van toelating, gedurende twee
- 1400 jaren het vervolgonderwijs te hebben gevolgd, of wel het met gunstig gevolg afleggen van een examen van ongeveer dezelfde eischen, terwijl als minimum-leeftijd zal gelden de ouderdom van 15 jaar bij het begin van het schooljaar.
- Door leerlingen op te nemen, die pas de lagere school hebben doorlopen, komt men feitelijk op het terrein van den Minister van Onderwijs. Immers volgens artikel 21 der wet op het lager onderwijs bestaat nog gelegenheid tot het genieten van vervolgonderwijs, en daar wordt vrij algemeen gebruikt gemaakt. De vrees is nu gewettigd, dat daardoor het vervolgonderwijs voor andere leerlingen op de dorpen onmogelijk wordt gemaakt, daar minstens zes leerlingen zich daarvoor moeten hebben aangemeld.
- 1405
- 1410 Na vervolgonderwijs genoten te hebben kan men ook verwachten, dat de leerlingen op 15-jarigen leeftijd voldoende verstandelijk ontwikkeld zijn, om met vrucht het land-

en tuinbouwonderwijs te volgen, ook, omdat ze dan door hun werkzaamheden in den tuin en op den akker midden in de practijk staan. Daarbij komt nog, dat men de leerlingen tot op een leeftijd van 18, 19 jaar "onder zijn hoede" heeft, want op dien leeftijd
1415 zijn juist de zedelijke gevaren zoo groot.
Volgens de ontwerp-regeling zal voor elke school een Commissie van Toezicht worden benoemd. Deze acht ik niet noodzakelijk, zelfs overbodig. Het toezicht kan uitgeoefend worden door het Bestuur der school, dat altijd vrijen toegang tot de school heeft en zich desgewenscht door competente leden kan laten bijstaan. We hebben
1420 toch ook nog den Rijksconsulent, die van regeeringswege toezicht uitoefent. Hoe minder ambtenarij er bij te pas moet komen, hoe beter.
De ontwerp-regeling bepaalt verder, dat het hoofd der school o.a. is belast met de zorg voor het gebouw. Mijns inziens past dit niet in het kader van dit ontwerp. Het schoolbestuur is eigenaresse der school. Het is dus het natuurlijk lichaam, dat zorgt
1425 voor het gebouw. Wel kan het bij instructie het hoofd der school de zorg voor het gebouw opdragen. Trouwens, een hoofd der school, dat zijn plicht begrijpt, zal dit wel vanzelf doen.
Het zal wel in de bedoeling liggen, de hoofden dezer inrichtingen vooral te recruteeren uit de bezitters van land- en tuinbouwakte, die tevens aan het hoofd
1430 eener school staan. De vraag dringt zich op, of deze daartoe wel genegen zullen zijn, omdat bij de tegenwoordige salarisregeling, waarbij de meesten nog bijverdiensten hebben, velen in salaris zullen achteruitgaan.
En hoe staat het met de rechtspositie van het hoofd der school bijvoorbeeld, als de school bij een onvoldoend aantal leerlingen wordt opgeheven? Daar de regeering de
1435 leerkrachten beschouwd als Rijksambtenaren, vermoed ik, dat hierin anderszins is voorzien.
En ten slotte: Zullen de lagere land- en tuinbouwscholen een toekomst hebben? Ja, dat is moeilijk te zeggen, dat zal van verschillende omstandigheden afhangen. Een voornaam punt in deze is zeker de ligging van de school, of deze zich bevindt in een
1440 centrum eener land- of tuinbouwbevolking. Hoogst nuttig zou ik het vinden, dat vóór het oprichten eener school overleg gepleegd werd ook met de omliggende gemeenten, en dat deze gezamenlijk naar het aantal leerlingen en den af te leggen afstand in de kosten bijdroegen.
Te prijzen is in ieder geval het pogen der regeering, om het land- en
1445 tuinbouwonderwijs op hooger peil te brengen. Tot nu toe is door het primitieve onderwijs aan land- en tuinbouw cursussen veel bereikt, en deze zullen zeker ook in de naaste toekomst op heel veel plaatsen nog noodig en uiterst nuttig blijken.
Nog te veel is de massa, die betrokken is bij den land- en tuinbouw, onwetend wat betreft het toepassen eener rationeele bemesting, de behandeling en de soort der
1450 gewassen, de voedingsleer en de verpleging en het opfokken van het vee, het houden eener richtige boekhouding, en zoovele andere dingen meer. En toch, we moeten vooral in deze tijden van duurte der levensmiddelen al het mogelijke doen, om de productie hooger op te voeren. Hoevele gronden wachten nog op ontginning en ontwatering, om den akkerman het loon van zijn noeste vlijt in den schoot te werpen, en talrijk zijn nog
1455 de velden, die bij betere bewerking en doelmatiger bemesting den tegenwoordigen oogst aanmerkelijk konden vermeerderen.
Het bezit van de noodige kennis is de eerste vereischte, om dit doel te bereiken. Moge elkeen, wien het te pas komt, met beide handen de gelegenheid aangrijpen, die de regeering biedt, om zich die noodige kennis eigen te maken, dan zal het met de
1460 opbrengst van den Nederlandschen bodem steeds crescendo gaan.
Heel J. H. DELHOOFEN